



EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012. İşbu çeviri, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Vakıf Fonu'nun desteğiyle yapılmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Bu çeviri, Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Daha fazla bilgi için, bu belgenin sonunda bulunan, telif haklarına ilişkin belgeyi okuyunuz.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/ Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyrights/droits d'auteur à la fin du présent document.

DÖRDÜNCÜ SEKSİYON

K.U./FİNLANDİYA DAVASI

(Başvuru no. 2872/02)

STRAZBURG

2 Aralık 2008

Kesinleşme tarihi

02/03/2009

Nihai karardır. Şekli düzeltmeler yapılabilir.

K.U./Finlandiya davasında,

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (Dördüncü Seksiyon), aşağıdaki üyelerden oluşan Daire'si:

Nicolas Bratza, *Mahkeme Başkanı*,

Lech Garlicki,

Giovanni Bonello,

Ljiljana Mijović,

David Thór Björgvinsson,

Ján Šikuta,

Päivi Hirvelä, *Yargıçlar*

ve Lawrence Early, *Yazı İşleri Müdürü*,

13 Kasım 2008'de, kapalı oturumda yapılan müzakerelerden sonra, aşağıdaki kararı vermiştir:

USUL

1. Bu dava, Finlandiya Cumhuriyeti'ne karşı, bu ülkenin bir vatandaşı (« başvuran ») tarafından, 1 Ocak 2002 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin ('Sözleşme'), 34. maddesi uyarınca, Mahkeme'ye sunulan, 2872/02 numaralı başvuru sonucu görülmektedir. Mahkeme Başkanı, başvuranın isminin açıklanmaması talebini kabul etmiştir (İç Tüzük, madde 47/3).

2. Başvuran, Helsinki'de avukat olan Sayın P. Huttunen tarafından temsil edilmiştir. Finlandiya Hükümeti (« Hükümet »), kendi görevlisi olan, Dışişleri Bakanlığı'ndan, Bay Arto Kosonen tarafından temsil edilmiştir.

3. Başvurusunda, başvuran, özellikle, devletin, Sözleşme'nin 8. maddesinde güvence altına alınan, özel hayata saygı gösterilmesine ilişkin pozitif yükümlülüğünü yerine getirmemiş olduğunu iddia etmektedir.

4. 27 Haziran 2006 tarihli bir kararla, Mahkeme, başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar vermiştir.

5. Hem Hükümet, hem de başvuran, yazılı ek görüş bildirmişlerdir (İç Tüzük, madde 59/1). Daire, taraflara danıştıktan sonra, davanın esasına ilişkin olarak duruşma yapılmasına gerek olmadığına karar vermiş (in fine, madde 59/3) ve her iki taraf da, diğerinin görüşleri hakkında yazılı görüş sunmuşlardır. Bunun dışında, Mahkeme Başkanı'nın yazılı prosedüre müdahil olmasına izin verdiği, Helsinki İnsan Hakları Vakfı da, görüş sunmuştur (Sözleşme'nin 36/2. maddesi ve İç Tüzüğü'nün, 44/2. maddesi).

OLAYLAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

6. Başvuran 1986 yılında doğmuştur.

7. 15 Mart 1999'da, on iki yaşındayken, kimliği belirlenemeyen bir veya daha fazla kişi, başvuranın haberi olmadan, onun adına, internetteki bir tanışma sitesinde ilan vermişlerdir. İlan, başvuranın, yaşını, doğum tarihini belirtmekte ve detaylı olarak fiziksel özelliklerini betimlemektedir. İlan, aynı zamanda, fotoğrafının ve telefon numarasının bulunduğu web sitesinin bağlantısını içermektedir; ilan, başvuranın, kendisiyle aynı yaşta veya kendisinden büyük bir erkekle, kendisine, « nasıl yapıldığının gösterilmesi » için, ilişki kurmak üzere tanışmak istediğini belirtmektedir.

8. Başvuranın bu ilandan haberi, kendisine tanışmayı ve « istediğini yapmayı » teklif eden bir adamdan gelen elektronik bir posta yoluyla olmuştur.

9. Başvuranın babası, polisten, dava açabilmek için, ilanı koyan kişiyi bulmasını istemiştir. Erişim sağlayıcı, kanunla öngörülen telekomünikasyonların gizliliği ile bağlı olduğunu düşünerek, ilgili IP adresinin sahibinin kimliğini açıklamayı reddetmiştir.

10. Polis, bu durumda, Helsinki Bölge Mahkemesi'nden (*käräjaoikeus, tingsrätten*), erişim sağlayıcıyı, Ceza Soruşturmaları Kanunu'nun 28. maddesi gereğince, bilgiyi açıklamaya zorlamasını talep etmiştir (*esitutkintalaki, förundersökningslagen*, 692/1997 no.lu kanunla değiştirilen, 449/1987 no.lu kanun).

11. 19 Ocak 2001 tarihinde verilen bir kararla, Bölge Mahkemesi, bu talebi, hiçbir yasal hükmün, açıkça, erişim sağlayıcıyı, mesleki sır ilkesini hiçe sayarak, telekomünikasyon kullanıcılarının kimliklerinin tespit edilmesini sağlayan verileri ifşa etmesine izin vermediği gerekçesiyle, bu talebi reddetmiştir. Mahkeme, Zorlayıcı Tedbirler Kanunu'nun (*pakkokeinolaki, tvångsmedelslagen*, 450/1987 no.lu kanun) 3. Bölümü'nün 5a. maddesi ve Özel Hayatın Korunması ve Telekomünikasyon Verilerinin Güvenliği Hakkında Kanun'un (*laki yksityisyydensuojasta televiestinnässä ja teletoinninan tietoturva, lag om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet*, 565/1999 no.lu kanun) 18. maddesinin, polisin, bazı suçların işlenmesi halinde, gizlilik yükümlülüğü dikkate alınmaksızın, telekomünikasyon kullanıcılarının kimliklerini belirlemeye yarayan verilerin bildirilmelerine izin verdiğini fakat, hakaretin, bu suçlar kapsamında olmadığına karar vermiştir.

12. 14 Mart 2001'de, istinaf mahkemesi (*hovioikeus, hovrätten*), bu kararı onamış ve 31 Ağustos 2001'de, Yüksek Mahkeme (*korkein oikeus, högsta domstolen*), istinaf başvurusu sahibinin, kendisi önünde itirazda bulunmasına izin vermemiştir.

13. Tanışma ilanına cevap veren ve başvuranla bağlantıya geçen kişi de, elektronik posta adresinden tespit edilmiştir.

14. İnternet erişimi sağlayıcısına karşı bir ceza davası açılmamıştır çünkü savcı, 2 Nisan 2001 tarihli kararla, kişisel veriler hakkında kanunda (*henkilötietolaki, personuppgiftslagen*, 523/99 no.lu kanun, 1 Haziran 1999'da yürürlüğe girmiştir) bulunan ve erişim sağlayıcının, internet sitesinde, ilanı verenin kimliğini kontrol etmeden, hakaret içeren bir ilan yayınlamasının neticesi olan suçun, zamanaşımına uğradığına karar vermiştir.

II. İÇ HUKUK VE UYGULAMA

15. Finlandiya Anayasası Hakkında Kanun (*Suomen hallitusmuoto, Regeringsform för Finland*, 969/1995.lu kanunla değiştirilmiş olan 94/1919 no.lu kanun), 1 Mart 2000 tarihine kadar yürürlükte kalmıştır. Bu Kanun'un 8. maddesi, mevcut Finlandiya Anayasası'nın (*Suomen perustuslaki, Finlands grundlag*, 731/1999 no.lu kanun), herkesin, özel hayatına saygı gösterilmesi hakkının güvence altına alındığını belirten, 10. maddesine denk gelmektedir

16. Olaylar zamanında, Ceza Kanunu'nun 3. Bölümü'nün 27. maddesi (*rikoslaki, strafflagen*, 908/1974 no.lu kanun), aşağıdaki şekilde kaleme alınmıştır:

« Yukarıda belirtilen şekillerin dışında, bir kişiye küfürlü bir beyan, tehdit veya başka bir aşağılayıcı fiil yoluyla hakaret eden herkes, para cezasına veya en fazla üç aya kadar hapis cezasına çarptırılacaktır.

Hakaretin, kamuya açık şekilde veya yazılı olarak yapılması durumunda veya, hakaret sahibinin temelinde olduğu bir grafikte yer alması halinde, sorumlu, para cezasına veya en fazla dört aylık hapis cezasına çarptırılır. »

17. Olaylar zamanında, Zorlayıcı Tedbirler Kanunu'nun 3. Bölümü'nün 5a maddesi, aşağıdaki şekilde kaleme alınmıştır:

« Telekomünikasyonların denetlenmesi için gereken ön koşullar

Bir kişiden, aşağıdaki suçlardan dolayı şüphelenilmesi halinde;

1) en azından dört aylık hapis cezası gerektiren bir suç işlemiş olması,

2) bir bilişim sistemine karşı suç işlemiş olması halinde, uyuşturucularla ilgili bir suç işlemiş olması,

3) bu maddede belirtilen suçlardan birini işlemeye teşebbüs etmiş olması halinde,

ceza soruşturmasını yürüten makam, denetim veya etkisiz hale getirerek elde edilen bilgilerin, söz konusu suçun soruşturulmasında ciddi bir önemi olduğu ortaya çıkarsa, şüphelinin olan veya onun olduğundan şüphe edilen, telekomünikasyon hattını denetlemeye veya bu hattı geçici olarak etkisiz hale getirmesine izin verilebilir (...) »

18. 1 Temmuz 1999'da yürürlüğe giren ve 1 Eylül 2004'te yürürlükten kaldırılan, Telekomünikasyon Verilerinin Güvenliği ve Özel Hayatın Korunması Hakkında Kanun'un 18/1. maddesi, aşağıdaki şekilde kaleme alınmıştır:

« 7. maddedeki gizlilik yükümlülüğü dikkate alınmaksızın, polisin, aşağıdakilerin verilmesini talep etme hakkı vardır:

1) mağdur tarafın ve hattı elinde bulunduran kişinin rızasıyla, bu verilerin, Ceza Kanunu'nun 16. Bölümü'nün 9. maddesi, 17 Bölümü'nün 13/2. maddesi veya 24. Bölümü'nün 3. maddesinde belirtilen bir suçun soruşturması için gerekli olması halinde, belli bir çevriyazıcıya gönderilen transmisyonlarla ilgili kimlik belirleme verileri (39/1889 no.lu Kanun) (...) »

19. Kişisel Veriler Hakkında Kanun'un 48. maddesi, erişim sağlayıcının, web sitesinde, hakaret içerikli bir ilanı yayınlamadan önce, ilanı verenin kimliğini doğrulamaması halinde, cezai sorumluluğunun devreye gireceğini öngörmektedir. 47. madde gereğince, hukuki sorumluluk da devreye girmektedir.

20. Olaylar zamanında, ilgili kişinin rızası alınmaksızın, cinsellikle ilgili hassas bilgilerin işlenmesi ve yayınlanması, 630/1995 no.lu Kişisel Dosyalar Kanunu'nun 43. maddesi ve Ceza Kanunu'nun (578/1995 no.lu Kanun) 38. Bölümü'nün 9. maddesi gereğince bir suç oluşturmakta ve Kişisel Dosyalar Kanunu'nun 44. maddesinde açıklanan koruma yükümlülüğünün bir ihlalini oluşturmaktaydı. Bunun dışında, 471/1987 no.lu Kanun'un 42. maddesi uyarınca, hukuki bir sorumluluğun doğmasına da neden olabilirdi.

21. 1 Ocak 2004 tarihinde yürürlüğe giren, İletişim Araçlarında İfade Özgürlüğünün Kullanılması Kanunu'nun 17. maddesi (*laki sanavapauden käyttämistä joukkoviestinnässä, lagen om yttrandefrihet i masskommunikation*, 460/2003 no.lu kanun), aşağıdaki şekildedir :

« Şebekedeki mesajlar için kimlik belirleyici bilgilerin iletilmesi

Yakalama yapmaya ehil olan bir görevlinin, bir savcı veya mağdur tarafın talebi üzerine (...), mahkeme, bir çevriyazıcının, bir verici veya farklı bir iletişim sağlayıcısının işleticisinin, davacıya, şebekedeki mesajları gönderenin kimliğinin tespit edilmesi için gerekli olan verilerin, mesajın içeriğinin, bu mesajın kamuya açık hale gelmesinin, suç oluşturacağını düşündüren makul gerekçeler bulunması halinde, iletilmesini emredebilir. Bununla birlikte, gönderenin kimliğine ilişkin bilgilerin mağdur tarafa iletilmesine sadece, bu tarafın, söz konusu suça ilişkin olarak özel takip başlatabilme hakkı olması halinde hükmedilebilir. Talebin, işleticinin ikametgâhının bulunduğu yer mahkemesinde veya mesajın yayınlanmasından sonraki üç ay içinde, Helsinki Mahkemesi'nde yapılması gerekir. Mahkeme, ilgili emirle birlikte, para cezası da verebilir. »

III. İLGİLİ ULUSLARARASI BELGELER

A. Avrupa Konseyi

22. Telekomünikasyon teknolojilerinin, son on yıldaki hızlı gelişimi, bir taraftan, yeni suç şekillerinin ortaya çıkmasına, bir taraftan da, önceden bilinen suçların yeni şekillerde işlenmelerinin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Avrupa Konseyi, bu yeni başkaldırı karşısında uygun bir karşılık bulunması gerektiğinin farkına, Bakanlar Komitesi'nin, Bilgisayarla İlgili Suçlar Hakkındaki no. R (89) 9 sayılı Tavsiye Kararı'nı kabul ettiği 1989 yılında varmıştır. Soruşturma makamlarının, bilgisayarla ilgili suçlar alanında özel yetiklerle donatılmaları gerektiğine karar veren, Bakanlar Komitesi, 1995 yılında, Bilgi Teknolojilerine İlişkin Ceza Prosedürüyle İlgili Sorunlar konusu no. R (95) 13 sayılı Tavsiye Kararı'nı kabul etmiştir. Bu Tavsiye Kararı'nın 12. noktasında, Bakanlar Kurulu:

« Özel veya kamusal iletişim şebekeleri vasıtasıyla, halka telekomünikasyon hizmeti sağlayan hizmet sağlayıcıların, soruşturmadan sorumlu yetkili makamların, kullanıcının kimliğinin tespit edebilmeleri için gerekli olması halinde, gerekli bilgiyi vermelerine ilişkin olarak özel yükümlülükler getirilmelidir. »

23. Soruşturma makamlarıyla işbirliği yapma yükümlülüğüne ilişkin diğer ilkeler, aşağıda belirtilmiştir:

« Kanunla öngörölmüş koruma veya ayrıcalıkların dikkate alınması kaydıyla, yasal mevzuatın büyük kısmı, soruşturma yapılması emrini verme yetkisi olan makamların, kişilere, kendi denetimleri altında bulunan objeleri ve delil olarak kullanılacak objeleri teslim etmelerini emretmelerine izin vermektedir. Ceza usul hukuku, aynı şekilde, soruşturmadan sorumlu makamlara, kişilerden, bir bilgisayar sisteminde, kendi denetimlerinde bulunan her özel veriyi sunma yetkisini verebilmelidir. »

10. Kanunla öngörölen koruma ve ayrıcalıkların dikkate alınması kaydıyla, soruşturmadan sorumlu makamların, kendi denetimleri altında özel veriler bulunduran kişilerden, bilişim sistemine ve kapsadığı verilere erişimi sağlamak için, gereken bilgileri vermelerini emretme yetiklerinin olması gerekmektedir. Ceza usul hukuk, soruşturmayı yapmakla sorumlu makamların, bilişim sisteminin işleyişi hakkında veya içerdığı verilerin korunmasına ilişkin tedbirler hakkında bilgisi olan kişilere, benzer talimatlar verebilmelidirler. »

24. 1996'da, Suçla İlgili Sorunlara İlişkin Avrupa Komitesi, bilişim suçlarına ilişkin bir uzmanlar komitesi kurmuştur. Fikir, usul ve maddi hükümlerle ilgili, önceki iki Tavsiye Kararı'nın boşuna olmamalarına rağmen, bilişim dünyasında işlenen suçlarla mücadelede, sadece, uluslararası bir enstrümanın, gereken etkinliği sağlayabileceği idi. Bilişim suçları hakkında Sözleşme, 23 Kasım 2001 tarihinde imzaya açılmıştır. 1 Temmuz 2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Tüm devletlere açık olan bu sözleşme, internet yoluyla işlenen suçlar alanındaki ilk ve tek uluslararası sözleşmedir.

Bu Sözleşme, aşağıdaki davranışların cezalandırılmasını emretmektedir: bir bilişim sistemine yasa dışı olarak erişim, bilişsel verilerin yasa dışı olarak kaydedilmesi, veriler veya sistemin bütünlüğüne saldırı, araçların kötüye kullanılması, bilişsel hile ve dolandırıcılık, çocuk pornosu, fikri mülkiyet ve benzeri haklara saldırı. 2003 yılında kabul edilen, Sözleşme'ye Ek Protokol, nefret söylemi, yabancı düşmanlığı ve ırkçılık söylemlerini de cezalandırmaktadır. Sözleşme'nin usuli hükümleri, bilgisayarla işlenen tüm suçlara uygulanmaları nedeniyle, metinde tanımlanan suçları aşmaktadırlar.

« Madde 14 – Usul hukuku tedbirlerinin uygulanmasının kapsamı

1. Her Taraf Devlet, soruşturma veya özel ceza prosedürleri için, bu kısımda öngörülen yetki ve prosedürlerin ortaya konması için gerekli yasal tedbirleri alır.

2. (...) Her Taraf Devlet, bu maddenin 1. paragrafında belirtilen yetki ve prosedürleri, aşağıdaki suçlara uygular:

- a) işbu Sözleşme'nin 2 ila 11. maddelerine uygun olarak ortaya konulan suçlara;
- b) bilişim sistemi vasıtasıyla işlenen diğer suçlara ve
- c) her türlü suç için elektronik delillerin toplanmasına.

3. (...) »

25. Alınabilecek olan usuli tedbirler şunlardır: bilişsel verilerin hızlı şekilde muhafaza edilmesi ve trafiğe ilişkin verilerin hızlıca ifşa edilmesi, sunma emri, depolanan bilişsel verilerin aranması ve el konulması, trafiğe ilişkin verilerin zamanında toplanması ve içeriği ilişkin verilerin kaydedilmesi. Bu dava çerçevesinde özel olarak önemi olan bir dava, bir sağlayıcıya, hizmetlerine abone olan kişilere ilişkin verilerin iletilmesini emretme prosedürüdür. Aslında, açıklayıcı rapor, bunun sahibinin kimliğinin belirlenmesine ilişkin sorunun, şebekeler alanında suçlulukla mücadeledeki en büyük zorluklardan biri olarak betimlemiştir.

« Madde 18 – Sunma emri

1. Her Taraf Devlet, yetkili makamlarının, aşağıdaki emirleri verebilmeleri için gerekli olan yasal tedbirleri kabul edecektir:

a) kendi toprakları üzerinde bulunan bir kişiden, bir bilişim sisteminde veya bilişsel bir depolama aygıtında bulunan, elindeki veya denetimindeki özel bilgileri vermesini; ve

b) Taraf devletin toprakları üzerindeki bir hizmet sağlayıcısından, elinde veya denetiminde bulunan, bu hizmetlerin abonelerine ilişkin verilerin iletilmesi.

2. Bu maddede belirtilen yetki ve prosedürlerin, 14. ve 15. maddelere tabi olması gerekmektedir.

3. İşbu maddenin amaçları doğrultusunda, « abonelerle ilgili veriler », hizmet sağlayıcı elinde bulunan ve akış ve içerik dışında olan ve hizmet aboneleriyle ilgili olan, bilişsel veri veya başka şekillerdeki ve aşağıdakileri ortaya çıkarmayı sağlayan, her türlü veriyi kapsamaktadır:

a) kullanılan iletişim hizmetinin türü, bu bağlamda alınan teknik hükümler ve hizmetin süresi ;

b) abonenin posta adresi ve telefon numarası ve her türlü diğer erişim numarası, hizmetlerin sağlanmasına ilişkin bir sözleşmede görülen, ödeme ve faturalamayla ilgili veriler;

c) hizmet sağlanması sözleşmesinde örülen ve iletişim araçlarının bulunduğu yerdeki her türlü diğer bilgi.”

26. Açıklayıcı rapor, bir ceza soruşturması kapsamında, abonelerle ilgili bilgilerin, özellikle iki durumda gerekli olabileceklerini belirtmektedir. İlk olarak, bir abone tarafından kullanılmış olan, kullanılan telefon hizmetinin türü, ek hizmetlerin türü (otomatik arama, telesekreter), telefon numarası veya her türlü diğer teknik adres (elektronik adres gibi). İkinci olarak, teknik bir adresin bilinmesi halinde, abonelerle ilgili bilgilerin, ilgilinin kimliğinin tespit edilmesi için gerekli olması halinde. Sunma zorunluluğu, zorlayıcı birimlerin ortaya koyabilecekleri, sadece, ağır suçların işlenmesiyle sınırlanabilecek veya sınırlanması gereken, akışa ilişkin verilerin zamanında alınması ve içeriğe ilişkin verilerin kaydedilmesi yerine daha az zorlayıcı ve daha uygun bir tedbirdir (20. ve 21. maddeler).

27. Strazburg’da, 1 ve 2 Nisan 2008 tarihlerinde bir araya gelen, Bilişim Suçlarıyla Mücadelede İşbirliği Konferansı, « Cezalandırma Organları ve İnternet Sağlayıcılar arasında Bilişim Suçlarına Karşı İşbirliği Hakkındaki Temel İlkeleri » kabul etmiştir. Bu temel kuralların amacı, güvenlik kuvvetlerini ve internet erişim sağlayıcılarının, bilişim suçlarıyla ilgili sorunlardaki etkileşimlerini düzenlemek idi. Bilişim güvenliğini en uygun seviyeye getirebilmek ve hizmetlerin, yasa dışı olarak kullanımını azaltmak için, iki tarafın da, etkin şekilde iş birliği yapmalarının, esas olduğu kabul edilmiştir. Temel ilkeler, güvenlik güçleri ve erişim sağlayıcıların alması gereken pratik tedbirleri açıklamakta ve her ikisini de, bilişim suçlarının yeni türlerinin ortaya çıkmasına karşı kapasitelerini güçlendirmek için bilgi değişimi yapmalarını dayatmaktadır. Özellikle, temel ilkeler, erişim sağlayıcılarının, güvenlik güçleriyle, hizmetlerin, hukukun tanımladığı şekliyle, suç faaliyetlerinin işlenmesi için kullanılmalarının azaltılmasına katkıda bulunmak için işbirliği yapmaya davet etmektedir.

B. Birleşmiş Milletler Örgütü

28. Birleşmiş Milletler, bilişim dünyasına ilişkin olarak birçok Tavsiye Kararı almıştır. İşbu dava çerçevesindeki en önemli olanları, Genel Kurul’un, sırasıyla 4 Aralık 2000 ve 19 Aralık 2001 tarihinde kabul ettiği,

« Bilgi teknolojilerinin, suç saikiyle kullanılmasıyla mücadele » konusundaki 55/63 ve 56/121 no.lu olanlardır. Bu bağlamda uygulanacak olan tedbirlerden, 55/63 sayılı Tavsiye Kararı'nda, aşağıdaki ifade bulunmaktadır:

« f) Hukuk sistemleri, özel bir ceza soruşturmasına ilişkin elektronik verilerin korunmasını ve bunlara hızlıca erişilmesini sağlamalıdır ».

29. Bir sonraki Tavsiye Kararı'nda, Genel Kurul, bu tedbirlerin değerini tespit etmiş ve üye devletleri, bunları dikkate almaya davet etmiştir.

C. Avrupa Birliği

30. 15 Mart 2006'da, Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Birliği Konseyi, kamuya açık olan elektronik iletişim hizmetleri veya kamusal iletişim şebekeleri çerçevesinde sağlanan veya işlenen verilerin muhafaza edilmesine ilişkin olarak, 2006/24/CE sayılı ve bu verilerin muhafaza edilmesine ilişkin olan 2002/58/CE sayılı direktifi değiştiren bir direktif kabul etmişlerdir. Bu direktifin amacı, üye devletlerin, bazı verilerin muhafaza edilmesi alanında, bu verilerin, her devletin iç hukukunda belirlenen ağır suçların araştırma, tespit ve takip etme alanındaki erişilebilirliklerini güvence altına almak için iletişim hizmeti sağlayıcılarının yükümlülüklerine ilişkin hükümleri uyumlu hale getirmektir. Bu direktif, hem hukuki kuruluşlar hem de özel kişilerle ilgili verilerin akış ve yerlerine ilişkin verilere hem de, abone veya kayıtlı kullanıcının kimliğinin belirlenmesi için gerekli olan ek verilere uygulanmaktadır. Bu direktif, elektronik görüşmelerin içeriğine uygulanmamaktadır. Direktif, üye devletlerin, bazı veri kategorilerinin, altı aydan iki yıla kadar muhafaza edilmelerini sağlamalarını dayatmaktadır. 5. madde muhafaza edilmesi gereken verileri belirtmektedir:

« 1. Üye devletler, bu direktif gereğince, aşağıdaki veri kategorilerinin muhafaza edilmesini sağlamalıdır:

a) bir görüşmenin kaynağını bulmak ve tespit etmek için gereken veriler:

(...)

2) internet bağlantısına gelince, elektronik posta ve internet yoluyla kurulan telefon bağlantısı:

(...);

iii) kendisine, görüşme anında, bir IP adresi (internet protokolü), tespit veya telefon numarası verilmiş olan abonenin veya kayıtlı kullanıcının soyadı ve adresi”

31. Üye devletlerin, bu direktifi uygulamaya koymaları için, 15 Eylül 2007'ye kadar süreleri vardı. Finlandiya'nın da bulunduğu on altı devlet, bunun, internet erişimine uygulanmasının, internet yoluyla telefon

kullanımına ve internet yoluyla elektronik postaya uygulanması için 15 Mart 2009'a kadar süre uzatımında bulunmuşlardır.

IV. KARŞILAŞTIRMALI HUKUK

32. Avrupa Konseyi'ne üye devletlerin ulusal mevzuatlarının karşılaştırmalı incelemesi, aralarından bir çoğunda, telekomünikasyon hizmeti sağlayıcılarının, aboneyle ilgili veriler de dahil olmak üzere, bilişsel verileri, soruşturma makamlarıyla da yargı makamlarının talebi üzerine, suçun türü ne olursa olsun, iletme yükümlülüğü bulunmaktadır. Bazı ülkelerin, sadece, uygulamada, bilişsel verileri ve abonelerle ilgili verilerin iletilmesini de kapsayabilecek olan, belge veya farklı verileri iletmeye ilişkin genel hükümleri bulunmaktadır. Birçok ülke, henüz, Bilişim Suçları Hakkında Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nin 18. maddesini uygulamaya başlamamıştır.

V. MÜDAHİL TARAFLARIN GÖZLEMLERİ

33. Helsinki İnsan Hakları Vakfı, işbu davanın, özel hayatın ve onurun ve ünün korunması ve ifade özgürlüğü hakkının kullanılması arasında bir denge sorunu olduğu kanaatindedir. Vakıf, bu davanın, Mahkeme için, devletin, bu alandaki pozitif yükümlülüklerini tanımlaması için ve tüm üye devletlerde, internet kullanımı alanında ortak kuralların ortaya çıkmasını teşvik etmek için bir fırsat olduğu kanaatindedir.

34. Vakıf, internetin, temel ilkelerinden birinin, anonim olma olduğu, çok özel bir iletişim aracı olduğunun altını çizmektedir. Anonim olmanın neredeyse mutlak niteliği, farklı fikirlerin ifade edilmesi ve konuşma özgürlüğünü teşvik etmektedir. Diğer yandan, anonim olma özelliği, potansiyel mağdurları, onlara küfür etmek, hakaret etmek veya özel yaşam haklarını ihlal etmek isteyen kişilere karşı mağdur bir duruma getirecek ve o kişiler için de güçlü bir araç oluşturacaktır. Klasik iletişim araçlarından farklı olarak, internet, bir hakaret eden kişinin kimliğini belirlemeye izin vermemektedir çünkü bu kişi, takma bir ad arkasına saklanabilir veya farklı bir kimlik kullanabilir.

HUKUK

I. SÖZLEŞME’NİN 8. VE 13. MADDELERİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

35. Sözleşme’nin 8. ve 13. maddelerini öne süren başvuran, özel hayatının ihlal edildiğini ve hakkında hakaret içeren bir metin yayınlayan kişinin kimliğinin tespit edilmesini sağlayan etkili bir yol bulunmadığından şikayet etmektedir.

8. madde, aşağıdaki gibi kaleme alınmıştır:

« 1. Herkes özel ve aile hayatına, konutuna ve haberleşmesine saygı gösterilmesi hakkına sahiptir.

2. Bu hakkın kullanılmasına bir kamu otoritesi tarafından müdahale, demokratik bir toplumda ancak ulusal güvenlik, kamu güvenliği, ülkenin ekonomik refahı, dirlik ve düzenin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için gerekli olan ölçüde ve kanunla öngörülmüş olmak şartıyla söz konusu olabilir.»

13. madde, aşağıdaki gibidir:

« Bu sözleşmede tanınmış olan hak ve özgürlükleri ihlal edilen herkes, ihlal fiili resmi görev ifa eden kimseler tarafından bu sıfatlarına dayanılarak yapılmış da olsa, durumun düzeltilmesi için ulusal bir makama başvurma hakkına sahiptir. »

A. Tarafların iddiaları

36. Başvuran, o dönemdeki, Finlandiya mevzuatının, mağdurun, özel hayatına yapılan saldırılardan korunması için veya bunlar için tazminat elde etmesine yönelik hiçbir imkânı bulunmazken, suçluyu koruduğunu öne sürmektedir. Söz konusu eylem, cezalandırılabilirken, Hükümet, Özel Hayatın Korunması ve Telekomünikasyon Verilerinin Güvenliği Kanunu ve Zorunlu Tedbirler Kanunu’nun hükümlerini dikkate almamıştır. Özellikle de üçüncü bir kişiden tazminat talep etme hakkı şansa bağlıdır ve mağdurun haklarını korumak için yeterli değildir. Bu bağlamda, başvuran, internette ilanı yayınlayan kişinin kimliğini belirleme imkânı olmadığının altını çizmiştir. Başvuran, tazminatın, bazı durumlarda, etkili bir yol oluştursa da, mağdurun haklarına saldırı yapan kişi tarafından ödenmesi gerektiği kanaatindedir. Oysa mevcut durumda böyle olmamıştır. Yeni kanunlar kabul edildiğini öne süren Hükümete göre, bunların, olaylar zamanında var olmaları halinde, bu başvuru yolunu gereksiz kılmış olacaklarına ilişkin iddiaya, başvuran, Hükümet’in, olaylar zamanında, kendisine gereken korumayı sağlaması gerektiği ve bu yükümlülüğünü yerine getirmemiş

olduğu iddiasıyla cevap vermektedir. Böylece, 8. ve 13. maddelerin ihlal edilmesinin mağduru olduğu kanaatindedir.

37. Hükümet, mevcut olayda, başvuranın özel hayatına yapılan saldırının, üçüncü bir kişi tarafından yapıldığını öne sürmektedir. Hükümet, söz konusu eylemin, iç hukukta, hakaret içeren bir eylem olarak algılandığı ve bu anlamda, cezalandırılabilir olduğu ve bunun da caydırıcı etkisi olduğu kanaatindedir. İnternette yayınlanan ilan sahibinin kimliğini belirlemek için bir soruşturma başlatılmıştır ve bunun başarısızlığı, o dönemde yürürlükte olan ve ifade özgürlüğünü ve ifadenin anonim olma hakkını koruyan mevzuata bağlıdır. Bu mevzuatın, internette anonim mesajlar yayınlayan kişilere sağladığı korumadan, üçüncü kişilerin özel hayatına saldırı oluşturabilecek olan mesaj sahipleri de faydalanmaktadır. Söz konusu korumanın bu etkisi, özel hayata saldırı oluşturan mesaj kavramının açıkça tanımlanmamış olması ve bu tür mesajları, kanunun koruması dışında bırakma imkanı bulunmamasına bağlıdır. Bununla birlikte, örneğin, hakaret konusunda, sağlayıcının işleticisinin hukuki ve cezai sorumluluğunun devreye sokarak, kaydettiği hassas verilerin, ilgili kişinin rızasıyla alınmasına yönelik bir koruma sağlayan, Kişisel Veriler Hakkında Kanun gereğince, tazminat elde etmeye yönelik başka imkanlar olmalıdır. Hükümet, kişisel veriler hakkındaki suçlar zaman aşımına uğramış olsa da, başvuranın, ilanı yayınlayan kişiden tazminat isteme hakkı olduğunu eklemektedir. Mevcut olayı, *X et Y/Hollanda* (26 Mart 1985, seri A no. 91) davasıyla karşılaştıran Hükümet, suçun daha hafifi olduğu olayda, hukuki sorumluluğun, yeterli caydırıcı etkiyi sağladığı kanaatindedir. Ayrıca, başvuranın, ön soruşturma, ceza soruşturması ve gerekirse, hukuki yoldan tazminat talep etme hakkı gibi farklı mekanizmalara başvurma imkanı vardır.

38. Hükümete göre, olaylar zamanındaki yasal durumun, internet kullanımının, hızlı ve yakın geçmişteki kullanım artışı çerçevesinde incelenmesi gerekmektedir. Mevcut mevzuat, yani, 1 Ocak 2004'te yürürlüğe girmiş olan, İletişim Araçlarında İfade Özgürlüğünün Kullanılması Kanunu (2. ve 17. maddeler), polise, bir ceza soruşturması kapsamında, internette anonim bir mesaj yayınlayan kişilerin korunmasını kaldırmak için geniş yetkiler vermektedir. Yeni metin, yasa koyucunun, internet kullanımının ve aynı zamanda, internetin kötüye kullanımının da geliştiği, toplumun gelişmesi karşısındaki, bu korumanın sınırlarının tekrar tanımlanmasını gerektiren tepkisinden doğmuştur. Böylece, toplum değiştiği için, yasa koyucu, ifade özgürlüğü karşısında, özel hayatın korunmasını ve özellikle de, anonim internet mesajları yayınlayan kişilerin korunmasını güçlendirmiştir.

39. Böylelikle, mevcut olaydaki esas konu, olaylar zamanındaki mevzuatın, başvuranın, özel hayatına saldırı oluşturan mesajlar karşısında korunma olanakları sağlaması idi çünkü mesajın yayınlandığı internet kullanıcısının işleticisinin, ilgili kişinin, hakkındaki hassas bilgilerin

işlenmesine rıza gösterdiğinden emin olması gerekmektedir. Bu yükümlülük, ihlal edilmesi karşısında, cezai bir sorumlulukla güçlendirilmiştir. Böylece, yürürlükteki metinler, başvurana, özel hayatının korunması ve etkili başvuru yolları sağlamıştır.

B. Mahkeme'nin değerlendirmesi

40. Mahkeme, olaylar zamanında, 12 yaşında bir küçük olan başvuranın, internet tanışma sitesinde, cinsel içerikli bir ilana konu olduğunu tespit etmektedir. Oysa o dönem yürürlükteki mevzuat, internet erişim sağlayıcısından, ilanı veren kişinin kimliğinin alınmasına izin vermemiştir.

41. Mevcut dava, tartışmasız olarak, 8. madde kapsamına girmektedir: başvurunun temelindeki olaylar, kişinin fiziksel ve manevi bütünlüğünü kapsayan bir kavram olan « özel yaşam » konusuyla ilgilidir (adı geçen *X et Y/Hollanda* paragraf 22). İç hukukta, dava, hakaret çerçevesinde görüldüyse de, Mahkeme, söz konusu durumun, başvuran için neden olabileceği fiziksel ve ahlaki risk ve genç yaşına bağlı mağduriyetini dikkate alarak, özel hayatın unsurlarıyla karar vermeyi tercih etmektedir.

42. Mahkeme, 8. maddenin amacının, bireyi, kamu güçlerinin keyfi müdahalelerinden korumak olsa da, devleti, benzer müdahalelerde bulunmamayı zorunlu kılmakla yetinmemektedir: daha ziyade olumsuz olan bu taahhüde, özel hayat veya aile hayatına saygı gösterilmesine ilişkin pozitif yükümlülükler de eklenebilir (*Airey/İrlanda*, 9 Ekim 1979, seri A no. 32, paragraf 32).

43. Bu yükümlülükler, bireylerin aralarındaki ilişkiler için bile, özel hayata saygı gösterilmesine ilişkin tedbirlerin alınmasını kapsayabilir. Özel hayata saygı gösterilmesinin sağlandığından emin olmanın farklı yolları bulunmaktadır ve devletin yükümlülüğünün türü, söz konusu özel hayat unsuruyla ilgilidir. Prensip, bireylerin eylemlerine karşı koruma sağlama alanında, 8. maddenin dikkate alınmasını sağlamanın yolları, devletin takdir marjına girmekteyse de, temel değerleri ve özel hayatın temel unsurlarını ortaya koyan eylemlere karşı etkin bir caydırıcılık, etkili cezai hükümleri gerektirmektedir (*X et Y/Hollanda*, 23-24. paragraflar ve 27 ;*August/Birleşik Krallık* (karar), no. 36505/02, 21 Ocak 2003 ;*M.C/Bulgaristan*, no. 39272/98, paragraf 150, AİHM 2003-XII).

44. Ulusal makamların takdir marjı, Sözleşme'nin hükümleriyle belirlenmiştir. Sözleşme, her şeyden önce, bir insan hakları koruma mekanizması olduğu için Mahkeme'nin, Sözleşme hükümlerini yorumlarken, sözleşmecilerdeki durumun gelişimini dikkate alması ve örneğin, erişilmesi gereken normların ortaya çıkması konusunda tepki göstermesi gerekmektedir (*Christine Goodwin/Birleşik Krallık* [BD], no.28957/95, paragraf 74, AİHM 2002-VI).

45. Mevcut olayda, Mahkeme, davanın, 8. madde ihlalinin, engelli genç bir kıza tecavüz edilmesinin, hiçbir cezai neticesi olmamasından

kaynaklanmış olduğu *X et Y/Hollanda* davasındaki ağırlık eşiğine erişmemiş olmasa da, azımsanmaması gerektiği kanaatindedir. Söz konusu eylem, cezai bir eylem idi ve pedofiller için bir hedef olan bir küçükle ilgiliydi (bu bağlamda, bkz. 41. paragraf).

46. Hükümet, o dönemde, hizmet sağlayıcıdan, fiillerin sahibinin kimliğini tespit etmeye yönelik bilgiler vermesinin emredilemeyeceğini kabul etmektedir. Hükümet, mağdurun, ceza hukukunda, söz konusu fiilin cezalandırılması ve sağlayıcıya karşı ceza davası veya tazminat davası açma hakkı bulunması imkânı olmasıyla korunduğunu öne sürmektedir. İlk konuya ilişkin olarak, Mahkeme, fiilin cezalandırılmasının, fiili işleyen kişinin kimliğinin belirlenerek, mahkeme önünde çıkarılmasının mümkün olmaması halinde, çok kısıtlı bir caydırıcı etkisinin olduğunu tespit etmektedir. Mahkeme, içtihadında, 8. madde gereğince, devlete düşen, kişinin fiziksel ve manevi bütünlüğünün korunmasına ilişkin pozitif yükümlülüklerin, devlet görevlilerinin sorumluluğu söz konusu değilken bile, bir ceza soruşturmasının etkin olmasına uygulanmasının, devre dışı bırakılmamış olduğunu tespit etmektedir (*Osman/Birleşik Krallık*, 28 Ekim 1998, *Karar ve Davalar* 1998-VIII, paragraf 128). Mahkeme devletlerin, ceza alanında, teşebbüsler de dahil olmak üzere, kişiye karşı işlenen suçların etkin şekilde cezalandıran hükümlerin kabul edilmesi ve cezalandırmanın caydırıcı etkisinin, etkin soruşturma yapılarak güçlendirilmesi yönünde, 8. maddeye ilişkin pozitif yükümlülüklerinin bulunduğu kanaatindedir (bkz, *mutatis mutandis*, adı geçen *M.C./Bulgaristan*, paragraf 153). Bir çocuğun fiziksel ve ruhsal düzeni tehdit edildiğinde, bu yükümlülüğün önemi daha da artmaktadır. Mahkeme, bu bağlamda, cinsel istismarların, tartışmasız olarak, mağdurları hassaslaştıran korkunç zararlar olduğunu hatırlatmaktadır. Çocuklar ve diğer mağdur durumdaki kişilere, kendilerini, özek hayatlarının temel unsurlarına yapılan ağır müdahalelerin dışında bırakan etkin bir devlet korumasına hakları vardır (*Stubbings ve diğerleri/Birleşik Krallık*, 22 Ekim 1996, paragraf 64, *Raporlar* 1996-IV).

47. Hükümet'in, başvuranın, üçüncü bir kişi olan erişim sağlayıcıdan, tazminat talep etme hakkı olduğuna ilişkin iddiasına gelince, Mahkeme, bu unsurun, mevcut olayın koşullarında yeterli olmadığı kanaatindedir. Hem kamu yararı hem de mağdurların, fiziksel veya ruhsal durumlarına karşı işlenen suçlar karşısında çıkarlarının korunmasının, fiilleri işleyen kişinin kimliğinin tespit edilmesi belirlenmesi için başvuru yolunun bulunmasını sağlamalarını ve bu kişinin, mağdurun, bu kişiden bir tazminat elde edebilmesi için, mahkeme önüne çıkarılması gerektirdiği açıktır (mevcut olayda, başvuran adına ilan veren kişi).

48. Mahkeme, polisin çağdaş toplumlarda görevlerini icra etmesindeki zorluklar dikkate alındığında, pozitif yükümlülüklerin, makamlara veya yasa koyucuya, dayanılmayacak veya aşırı bir yük yüklemeyecek şekilde yorumlanmaları gerektiğini kabul etmektedir. Diğer bir önemli mülahaza da,

suçluluğu önleme ve soruşturma yapma yetkisinin, suça ilişkin soruşturma eylemleri ve Sözleşme'nin 8. ve 10. maddelerinde bulunan, suç faillerinin de güvenebileceği güvenceler de dahil olmak üzere, suçluların, mahkeme önünde çıkarılması konusundaki güvenceleri ve yasal yolları dikkate alması gerekmesidir. Mahkeme, Hükümet'in, yasal çerçevedeki her boşluğun, kendi döneminin sosyal çerçevesinde incelenmesi gerektiğine ilişkin iddiası karşısında hassastır. Mahkeme, olayların 1999 yılında, yani, internetin, anonim olma niteliği nedeniyle, suç işlemek amacıyla kullanılabilirdiği bir dönemde işlendiğini tespit etmektedir (bkz. 22 ve 24. paragraflar). Ayrıca, çocuklara ilişkin yaygın cinsel istismar sorunu, son on yılda daha da gelişmiştir. Savunmacı hükümetin, internetteki pedofillerle ilgili olarak çocukları korumak için bir sistem ortaya koyma fırsatının olmadığı söylenemez.

49. Mahkeme, başvuranın pratik ve etkin olarak korunmasının, fiili işleyen yani, ilanı veren kişinin kimliğinin tespit edilebilmesi ve takip edilebilmesi için etkin tedbirlerin kabul edilmesini kapsadığını kabul etmektedir. Oysa bu tür tedbirler alınmamıştır. Öncelik, gizlilik gereğine verilmiş ve etkin bir soruşturma yapılamamıştır. İfade özgürlüğünün ve görüşmelerin gizliliğinin esaslı kaygılar olmasına ve telekomünikasyon kullanıcıları ve internet hizmeti kullanıcılarının, özel hayatları ve ifade özgürlüklerinin korunacağına dair güvenceleri olması gerektiğine rağmen, bu güvence, mutlak değildir ve düzenin korunması ve suçun önlenmesi ya da başkalarının haklarının korunması gibi gereklilikler karşısında, bazen silinebilir. Cezalandırılabilir olma özelliği dikkate alınarak, internette yasa dışı ilanı veren kişinin, 8. ve 10. maddelerdeki korumadan faydalanıp faydalanmadığı sorununa hanel getirmeksizin, yasa koyucunun, bu çerçevede korunması gereken farklı çıkarları uzlaştırmaya yönelik bir çerçeve öngörmesi gerekmektedir. Böyle bir çerçeve, olaylar zamanında yoktu ve Finlandiya, başvurana karşı olan pozitif yükümlülüğünü yerine getirmemişti. Bu boşluğu, daha sonra durmuşsa da, İletişim Araçlarında İfade Özgürlüğünün Kullanılması Hakkında Kanunla ortaya konulan mekanizmalar (bkz. 21. paragraf), başvuran için çok geç gelmiştir.

50. Mahkeme, mevcut olayda, Sözleşme'nin 8. maddesinin ihlal edildiği sonucuna ulaşmaktadır.

51. 8. madde çerçevesinde ulaştığı sonucu dikkate alan Mahkeme, şikayetin, 13. maddesi çerçevesinde incelenmesine gerek olmadığını tespit etmektedir (bkz. özellikle, *Sallinen ve diğerleri/Finlandiya*, no. 50882/99, 102 ve 110. paragraflar, 27 Eylül 2005, ve *Copland/Birleşik Krallık*, no. 62617/00, 50-51. paragraflar, AİHM 2007-(...)).

II. SÖZLEŞME’NİN 41. MADDESİ

52. Sözleşme’nin 41. maddesine göre,

« Mahkeme, Sözleşmenin veya Protokollerin ihlal edildiğini tespit ederse ve ilgili Sözleşmeci Devletin iç hukuku bu ihlali ancak kısmen giderse imkânı veriyorsa, Mahkeme gerekli görürse zarara uğrayan tarafa adil bir karşılık verilmesine hükmeder.»

A. Tazminat

53. Başvuran, gördüğü manevi zarar için, 3.500 Avro ödenmesini talep etmektedir.

54. Hükümet, bu şekilde ödenecek miktarın, 2.500 Avro’yu geçmemesi gerektiği kanaatindedir.

55. Mahkeme, başvuranın, manevi bir zarar gördüğünün kanıtlanmış olduğu kanaatindedir. Mahkeme, sadece, ihlal tespitinin, bu bağlamda, adil tazmin oluşturmaya yetmeyeceğini ve tazminat ödenmesinin gerekli olduğu kanaatindedir. Hakkaniyet çerçevesinde, başvurana, 3.000 Avro ödenmesine karar vermektedir.

B. Yargılama giderleri

56. Başvuran, ulusal mahkemeler ve Mahkeme önündeki yargılama giderleri için, 2.500 Avro ödenmesini talep etmektedir.

57. Hükümet, ilgilinin, gerekli kanıtlayıcı belgeleri sunup sunmadığını sormaktadır.

58. Mahkeme, başvuranın, kendisine, İç Tüzüğün 60. maddesi anlamında hiçbir belge sunmamış olduğunu tespit etmektedir. Bu talep reddedilmektedir.

C. Gecikme faizi

59. Mahkeme, Avrupa Merkez Bankası’nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına üç puanlık bir artışın eklenmesinin uygun olduğuna karar vermiştir.

BU GEREKÇELERLE, MAHKEME, OYBİRLİĞİYLE,

1. Sözleşme’nin 8. maddesinin *ihlal edildiğine*;
2. Sözleşme’nin 13. maddesiyle ilgili şikâyetin incelenmesine *yer olmadığına*;

3.

- a) Savunmacı devletin, başvurana, Sözleşme'nin 44/2. maddesi gereğince, işbu kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, manevi tazminat için, 3.000 Avro'nun, uygulanabilecek her türlü vergi ile birlikte ödemesine;
- b) Bu sürenin sona erdiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan marjinal kredi kolaylığı oranının üç puan fazlasına eşit oranda faiz uygulanmasına;

4. *Fazlaya ilişkin adil tazmin talebinin reddine,*

KARAR VERMİŞTİR.

İşbu karar İngilizce olarak hazırlanmış ve 2 Aralık 2008 tarihinde, İç Tüzüğü'nün 77. maddesinin 2. ve 3. bentleri gereğince, tebliğ edilmiştir.

Lawrence Early
Yazı İşleri Müdürü

Nicolas Bratza
Mahkeme Başkanı

© **Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012.** Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin resmi dilleri, İngilizce ve Fransızca'dır. İşbu çeviri, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Vakıf Fonu'nun desteğiyle yapılmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Bu çeviri, Mahkeme'yi bağlamamaktadır ve Mahkeme, bu çevirinin kalitesine ilişkin olarak hiçbir sorumluluk almamaktadır. Bu çeviri, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin içtihat veritabanı olan HUDOC'tan veya HUDOC'un ilettiği olduğu diğer veritabanlarından indirilebilir (<http://hudoc.echr.int>). Bu çeviri, ticari olmayan amaçlarla ve davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ve İnsan Hakları Vakfı'na atıfta bulunmak suretiyle alıntılanabilir. Bu çeviriyi kısmen veya tamamen, ticari amaçlarla kullanmak isteyenlerin, bunu aşağıdaki adrese bildirmeleri gerekmektedir: publishing@echr.coe.int.

© **Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.**

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© **Conseil de l'Europe/ Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2012.**

Les langues officielles de la Cour Européenne des Droits de l'Homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour Européenne des Droits de l'Homme (<http://hudoc.echr.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.